

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (R. Pascari)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

D E C I Z I E

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Nina Vascan

examinând recursurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Alexandru Filip,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Alexandru Filip, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 08 decembrie 2016, Alexandru Filip reprezentat de avocatul, Vasile Gantea, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul, Alexandru Filip a indicat că, prin încheierea din 03 octombrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis cererea lui cu privire la stingerea antecedentelor penale. S-a dispus aplicarea față de Alexandru Filip a prevederilor art. 112 Cod penal, reabilitarea judecătorească și i s-au anulat lui Alexandru Filip toate incapacitățile și decăderile din drepturi, legate de antecedentele penale, prin condamnarea acestuia, în baza deciziei din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Reclamantul, Alexandru Filip a menționat că, prin ordinul nr.128 din 04 iulie 2012 a fost concediat și trecut în rezerva Forțelor Armate ale RM, cu retragerea gradului militar începând cu 23 mai 2012.

Astfel, reclamantul a invocat că, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, a procuraturii și a instanțelor judecătorești i-a fost cauzat un prejudiciu material, în sumă de 288 404 lei și un prejudiciu moral, pe care îl evaluează în sumă de 400 000 lei. Reclamantul, Alexandru Filip a menționat că, acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și a instanțelor de judecată au jucat un rol negativ în viața și activitatea sa, fiindu-i create obstacole morale și fizice , nervozitate, pe parcursul a 7 ani.

La 13 aprilie 2017, reclamantul, Alexandru Filip a depus cerere de concretizare a pretențiilor, în care, adițional celor indicate în cererea de chemare în judecată a menționat că, își întemeiază acțiunea în baza prevederile art. 1405 Cod civil și art.3, 6, 7, 10, 14, 15, 18, 19 ale Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Astfel, în drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile în baza art. 1405 Cod civil și a prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. 35 al Legii nr. 162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Reclamantul, Alexandru Filip a solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției al RM și Procuraturii Generale a RM, în beneficiul lui Filip Alexandru a prejudiciului material în sumă de 288 404 ,69 lei și a prejudiciului moral în sumă de 400 000 lei. Obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri să anuleze ordinul nr.128 din 04 iulie 2012, prin care Alexandru Filip, a fost concediat din funcția de comandant al Companiei nr. 3 de carabinieri a Batalionului 2 și trecut în rezerva Forțelor Armate ale Republicii Moldova și i-a fost retras gradul militar începând cu data de 23 mai 2012, să fie dispusă reangajarea lui Alexandru Filip, în funcția pe care a deținut-o anterior, până la concediere, cu oferirea gradului militar deținut, să fie calculată vechimea în serviciul militar, cu restabilirea în toate drepturile prevăzute pentru această categorie de militari.

Prin hotărârea din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al RM, Procuraturii Generale a RM și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material și moral. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul reclamantului Alexandru Filip suma de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al RM, Procuraturii Generale a RM și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material și moral, obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri să anuleze Ordinul nr.128 din 04 iulie 2012, dispunerea reangajării în funcția deținută până la concediere, reîntoarcerea gradului militar, calcularea vechimii în serviciul militar, cu restabilirea în toate drepturile prevăzute pentru această categorie de

militari, în conformitate cu prevederile art.35 alin.(15) al Legii nr.162 din data de 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Iar, prin decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Alexandru Filip, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din data de 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată, de către instanța de apel, participanților la proces, la data de 19 martie 2018, prin scrisoarea de expediere nr. 4848 (f.d.19 vol. II), însă dovada recepționării acesteia de către recurenți, la materialele cauzei, lipsește.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursurile, au fost declarate de către Procuratura Generală a RM, prin intermediul oficiului poștal, la data de 05 mai 2018, de către Ministerul Justiției al RM, la data de 22 mai 2018, iar de către Alexandru Filip, la data de 25 iunie 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurenta, Procuratura Generală a RM a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și re acordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de recurs, recurenta, Procuratura Generală a RM a indicat că, instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material.

Astfel, recurenta a invocat că, instanțele de judecată, eronat au concluzionat că, Alexandru Filip, are dreptul la repararea prejudiciului, în temeiul art.6 lit. a) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Recurenta, Procuratura Generală a RM a menționat că, prin sentința din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare, Alexandru Filip a fost achitat, pe capetele de acuzare, privind învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1), 187 alin. (2) lit. f), 368 alin. (1) și 370 alin. (1) Cod penal, din motiv că, nu s-a constatat existența faptelor infracțiunilor imputate.

Prin decizia din 07 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău s-a casat sentința menționată supra și a fost pronunțată o nouă hotărâre, conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care Alexandru Filip a fost condamnat: - în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare; - în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei; - în baza art. 368 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare; - în baza art. 370 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate în Ministerul Apărării al RM, pe un

termen de 3 ani, iar, în conformitate cu prevederile art. 84 alin.(l) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare, pe un termen de 5 ani, amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate în Ministerul Apărării al RM, pe un termen de 3 ani. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 3 ani, iar, în baza art. 66 Cod penal, gradul militar de „locotenent major” i-a fost retras. Acțiunea civilă depusă de partea vătămată Scurovschii Alexei a fost admisă, în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța, în ordinea procedurii civile.

Recurenta a indicat că, prin decizia din 13 noiembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, s-a casat integral decizia din 07 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudicare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Iar, prin decizia din 18 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, apelul acuzatorului de stat a fost respins ca nefondat și s-a menținut sentința din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare.

Recurenta, Procuratura Generală a RM a menționat că, prin decizia din data de 27 ianuarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, s-a casat integral decizia din 18 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudicare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Iar, prin decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a casat sentința din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare și s-a pronunțat o nouă hotărâre, conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care: procesul penal în privința lui Alexandru Filip, intentat în baza art. 287 alin. (1), 368 alin. (1) și 370 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală. Alexandru Filip a fost condamnat, în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal la 3 ani închisoare, cu amendă, în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei și în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani.

Recurenta, Procuratura Generală a RM a invocat că, prin decizia din data de 15 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul ordinar declarat de inculpatul Filip Alexandru și avocatul acestuia Gantea Vasile, s-a casat parțial decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, în partea condamnării lui Filip Alexandru Iurie în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, cu menținerea, pe acest capăt de învinuire, a sentinței din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare.

Astfel, recurenta, Procuratura Generală a RM a indicat că, în litigiul dedus judecății, nu se regăsește nici un temei legal, care ar servi drept premisă, pentru apariția dreptului la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală. Or, prin decizia din 15 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, Alexandru Filip a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1), 368 alin. (1) și 370 alin. (1) Cod penal, dar, procesul penal, intentat în baza acestor învinuiri, a fost încetat pe motivul expirării termenului de prescripție.

La 18 mai 2018, în adresa intimaților, Alexandru Filip și Ministerul Justiției al RM, a fost expediată copia recursului declarat de către Procuratura Generală a RM, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă pînă la data examinării

recursului, intimații Alexandru Filip și Ministerul Justiției al RM, nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință, în termenul stabilit.

Prin cererea de recurs, recurentul, Ministerul Justiției al RM a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de recurs, recurentul, Ministerul Justiției al RM a indicat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

Recurentul a invocat că, obligația de a proba cauzarea prejudiciului moral îi aparține părții vătămate, iar, în litigiul dedus judecății, Alexandru Filip nu a prezentat probe incontestabile, pertinente și admisibile, în sensul prevederilor art. 121 și 122 Cod de procedură civilă, care ar confirma faptul cauzării unui prejudiciu moral.

Recurentul, Ministerul Justiției al RM a menționat că, pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, necesită de a fi întrunite atât condițiile prevăzute de art.6 cât și cele prevăzute de art.3 al Legii menționate, iar la caz, acest fapt nu se atestă.

Mai mult, recurentul a invocat că, anumite situații pot fi remediate fără încasarea compensațiilor bănești (cauza Haritonov contra Moldovei), astfel, odată ce persoana a fost achitată, faptul dat constituie prin sine o remediere echitabilă.

La 23 mai 2018, în adresa intimațiilor, Alexandru Filip, Procuratura Generală a RM și Departamentul Trupelor de Carabinieri, a fost expediată copia recursului declarat de către Ministerul Justiției al RM, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă pînă la data examinării recursului, intimații Alexandru Filip și Departamentul Trupelor de Carabinieri, nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință în termenul stabilit.

Iar, la 05 iunie 2018, Procuratura Generală a RM a depus referință la recursul declarat de către Ministerul Justiției al RM, prin care a solicitat admiterea recursului declarat de către Ministerul Justiției al RM, ca fiind întemeiat.

Prin cererea de recurs, recurentul, Alexandru Filip a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă integral, cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de recurs, recurentul, Alexandru Filip a indicat că, instanța de apel nu a studiat materialele cauzei, iar părțile nu au fost citate legal pentru ședința instanței de apel.

Mai mult, recurentul Alexandru Filip a menționat că, instanța de apel eronat a indicat că, Alexandru Filip a fost reprezentat de avocatul Alexandru Gantea, or în lista avocaților, care au dreptul să profeseze este inclus avocatul Vasile Gantea.

La fel, recurentul, Alexandru Filip a indicat că, instanța de apel eronat a constatat că, în litigiul dedus judecării, nu sunt întrunite condițiile stabilite în Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

La 25 iunie 2018, în adresa intimaților, Ministerul Justiției al RM, Procuratura Generală a RM și Departamentul Trupelor de Carabinieri a fost expediată copia recursului declarat de către Alexandru Filip, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă pînă la data examinării recursului, intimații Ministerul Justiției al RM, Procuratura Generală și Departamentul Trupelor de Carabinieri nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referințe, în termenul stabilit.

Prin încheierea din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Alexandru Filip împotriva deciziei din data de 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Alexandru Filip și de a admite recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a casa decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care se respinge integral, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Iar, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral

sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele cauzei, Colegiul constată că, prin sentința din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare, s-a dispus achitarea lui Alexandru Filip, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1), 187 alin. (2) lit. f), 368 alin. (1) și 370 alin. (1) Cod penal, din motiv că, nu s-a constatat existența faptelor infracțiunilor imputate (f.d.71-76 vol. I).

Prin decizia din 07 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău s-a casat sentința din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare și a fost pronunțată o nouă hotărâre, conform modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Alexandru Filip a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1), 187 alin. (2) lit. f), 368 alin. (1) și 370 alin. (1) Cod penal, fiind stabilită pedeapsa după cum urmează: - în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, 2 ani închisoare; - în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, 3 ani închisoare, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei; - în baza art. 368 alin. (1) Cod penal, 2 ani închisoare; - în baza art. 370 alin. (1) Cod penal, 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate în Ministerul Apărării al RM, pe un termen de 3 ani. Conform art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Alexandru Filip i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, pe un termen de 5 ani, amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate în Ministerul Apărării al RM, pe un termen de 3 ani. Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite lui Alexandru Filip a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă, de 3 ani, iar, în baza art. 66 Cod penal, i-a fost retras gradul militar de „locotenent major”. Acțiunea civilă depusă de partea vătămată, Surovșchii Alexei, a fost admisă, în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța, în ordinea procedurii civile (f.d.77-84 vol. I).

Iar, prin decizia din 13 noiembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, s-a casat decizia din 07 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d.86-96 vol. I).

Instanța de recurs reține că, prin decizia din 18 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a menținut sentința din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare (f.d.97-102 vol. I).

Prin decizia din 27 ianuarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, s-a casat decizia din 18 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d.103-107 vol. I).

Iar, prin decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a casat sentința din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare și s-a pronunțat o nouă hotărâre, conform modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: procesul penal în privința lui Alexandru Filip, intentat în baza art. 287 alin. (1), 368 alin. (1) și 370 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală. Alexandru Filip a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare, pe un termen de 3 ani, cu amendă, în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei, iar, în baza art. 90 Cod penal,

pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani, fiind stabilită obligația de a nu-și schimba domiciliu, fără consimțământul organului competent (f.d.108-117 vol. I).

Instanța de recurs menționează că, prin decizia din 15 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul ordinar declarat de inculpatul Alexandru Filip și avocatul acestuia, Vasile Gantea, s-a casat parțial, decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, în partea condamnării lui Alexandru Filip, în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, cu menținerea pe acest capăt de învinuire a sentinței din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare (f.d.118-123 vol. I).

Iar, prin încheierea din 03 octombrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis cererea lui Alexandru Filip cu privire la stingerea antecedentelor penale. S-a dispus aplicarea față de Alexandru Filip a prevederilor art. 112 Cod penal, reabilitarea judecătorească și s-a anulat lui Alexandru Filip toate incapacitățile și decăderile din drepturile legate de antecedentele penale (inclusiv în temeiul art.35 din Legea cu privire la statutul militarilor nr.162 din 22 iulie 2005), prin condamnarea lui prin decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Alexandru Filip în baza art.287 alin.(1) ,368 alin.(1) și 370 alin.(1) Cod penal și prin care Alexandru Filip a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare, pe un termen de 3 ani, cu amendă, în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei, iar, în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani iar, prin decizia din 15 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul ordinar declarat de inculpatul Alexandru Filip și avocatul acestuia Vasile Gantea, s-a casat parțial, decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, în partea condamnării lui Alexandru Filip, în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, cu menținerea, pe acest capăt de învinuire, a sentinței din 02 iunie 2011 a Judecătoriei Militare, prin care Alexandru Filip a fost achitat pentru acest capăt de învinuire (f.d.11-12 vol. I).

La 08 decembrie 2016, Alexandru Filip reprezentat de avocatul, Vasile Gantea, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material și moral. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul reclamantului Alexandru Filip suma de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, s-a respins ca neîntemeiată, acțiunea înaintată de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material și moral, obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri să anuleze ordinul nr.128 din 04 iulie 2012, dispunerea reangajării în funcția deținută până la concediere, reîntoarcerea gradului militar, calcularea vechimii în serviciul militar cu restabilirea în toate

drepturile prevăzute pentru această categorie de militari în conformitate cu prevederile art.35 alin.(15) al Legii nr.162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Iar, prin decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Alexandru Filip, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Conform art. 3 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Art. 6 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prevede că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

De asemenea, conform prevederilor art. 1398 alin. (1) și (2) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Art. 1405 Cod civil prevede că, prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral,

indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

Iar, art. 1422 alin. (3) Cod civil, reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești reglementează expres, în mod limitativ, cazurile și condițiile răspunderii patrimoniale a statului, pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, instanța de recurs conchide că, este neîntemeiată, pretenția înaintată de către Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la încasarea prejudiciului moral, or în cadrul examinării cauzei nu a fost constatăată temeinicia motivelor, ce-i acordă reclamantului posibilitatea de a-și valorifica dreptul său la acțiune, în temeiul prevăzut de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În aceste circumstanțe, Colegiul menționează că, instanțele ierarhic inferioare eronat au constatat că, doar în privința acuzației înaintate în temeiul art.287 alin.(1), 368 alin.(1) și 370 alin. (1) Cod Penal, nu se regăsește condiția de bază pentru adresarea în instanța de judecată în temeiul Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece nu sunt întrunite condițiile indicate în art.3 și art.6 al Legii menționate supra.

Ori, art. 6 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prevede că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

În conformitate cu art. 65 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește achitat, dacă sentința este integral de achitare.

Astfel, în litigiul dedus judecării, instanța de recurs reține că, prin decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, procesul penal în privința lui Alexandru Filip, intentat în baza art. 287 alin. (1), 368 alin. (1) și 370 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală, și a fost menținută în această parte, prin decizia din 15 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție (f.d.108-123 vol. I), respectiv, sentința emisă în privința lui Alexandru Filip nu este integral de achitare.

Colegiul relevă că, reclamantul Alexandru Filip nu este îndreptăţit să solicite repararea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, or reclamantul nu a fost achitat pe toate capetele de acuzare, iar un asemenea temei pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, nu este prevăzut de normele legale citate supra.

La fel, instanţa de recurs menţionează că, la materialele cauzei lipsesc probe pertinente şi concludente, care ar atesta faptul ilegalităţii acţiunilor organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti. Totodată, prin decizia din 15 decembrie 2015 a Curţii Supreme de Justiţie a fost menţinută în parte, decizia din 16 iunie 2015 a Curţii de Apel Chişinău, astfel, acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nu au fost recunoscute ca fiind ilegale, de către instanţa de judecată, care a examinat cauza penală.

Totodată, instanţa de recurs invocă că, reabilitarea lui Alexandru Filip nu a survenit ca un efect al încetării cauzei penale, prevăzut de Codul de Procedură Penală, ci ca exercitare a unor drepturi garantate condamnatului în urma condamnării, care urmează să fie aplicate în anumite circumstanţe, prevăzute expres de art. 112 din Codul penal, efecte aplicate prin încheierea din 03 octombrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chişinău.

Astfel, Colegiul conchide că, instanţele ierarhic inferioare eronat au admis parţial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiţiei, Procuraturii Generale şi Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la repararea prejudiciului material şi moral şi s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei al RM, în beneficiul reclamantului Alexandru Filip suma de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Respectiv, Colegiul indică că, hotărârea din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani nu corespunde principiului clarităţii hotărârii judecătoreşti, fiind expuse soluţii contradictorii.

În aceeaşi ordine de idei, Colegiul conchide că, instanţele ierarhic inferioare corect au respins pretenţiile reclamantului Alexandru Filip cu privire la încasarea din contul Ministerului Justiţiei şi Procuraturii Generale în beneficiul lui Filip Alexandru a prejudiciului material în sumă de 288 404 ,69 lei, obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri să anuleze ordinul nr.128 din 04 iulie 2012, prin care Alexandru Filip, a fost concediat şi trecut în rezerva Forţelor Armate ale Republicii Moldova şi i-a fost retras gradul militar începând cu data de 23 mai 2012, dispunerea reangajarea lui Alexandru Filip, în funcţia pe care a deţinut-o anterior, pînă la concediere cu oferirea gradului militar deţinut, să fie calculată vechimea în serviciul militar, cu restabilirea în toate drepturile prevăzute pentru această categorie de militari, în conformitate cu prevederile art.35 alin.(15) al Legii nr.162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Or, la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 35 alin.(15) din Legea cu privire la statutul militarilor nr.162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Conform art. 35 alin.(15) al legii citate supra, militarii prin contract care au fost achitaţi de instanţele de judecată sau în privinţa cărora s-a dispus scoaterea de sub

urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare se restabilesc în toate drepturile prevăzute pentru această categorie de militari, inclusiv calcularea vechimii în serviciul militar.

În conformitate cu art. 65 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește achitat, dacă sentința este integral de achitare.

Colegiul relevă că, reclamantul, Alexandru Filip nu a fost achitat pe toate capetele de acuzare, respectiv nu sunt întrunite condițiile prevăzute de 35 alin.(15) din Legea cu privire la statutul militarilor nr.162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor.

Totodată, instanța de recurs invocă că, efectele reabilitării au fost aplicate în privința lui Alexandru Filip, prin încheierea din 03 octombrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău.

Iar, reabilitarea judecătorească în legătură cu anularea tuturor incapacităților și a decăderilor din drepturi legate de antecedentele penale ține de restabilirea persoanei în drepturi pe viitor și nu are efect retroactiv.

Suplimentar, instanța de recurs menționează că, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Or, deși în motivarea hotărârii din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău se indică că, urmează a fi respinse ca neîntemeiată cerința reclamantului privind încasarea de la Ministerul Justiției și Procuratura Generală a prejudiciului moral în sumă de 400 000 lei, în dispozitivul hotărârii menționate, s-a dispus încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul reclamantului Alexandru Filip, a sumei de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral (f.d.180 vol.I)

Astfel, Colegiul conchide că, recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova sunt întemeiate și urmează a fi admise, iar recursul declarat de Alexandru Filip este neîntemeiat și urmează a fi respins. Or, argumentele recurentului Alexandru Filip nu și-au găsit confirmarea în probele administrate în cadrul cauzei civile.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel și instanța de fond au soluționat eronat litigiul în cauză și au interpretat eronat prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a respinge recursul declarat de Alexandru Filip și a admite recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a casa decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care se respinge integral, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și reacordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și b), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Alexandru Filip.

Se admit recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se casează decizia din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și re acordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

Se adoptă o hotărâre nouă după cum urmează.

Se respinge integral, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Filip împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la anularea ordinului, reangajarea în funcție și re acordarea gradului militar, încasarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Nina Vascan